

Henna Vastamäki

LAKIMUUTOS 2023 LÄHESTYMISKIEL- TOJEN OIKEUDENKÄYNTIMAKSUUN

Opinnäytetyö

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto

Julkishallinto ja juridiikka

2025

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Oikeustradenomi (AMK)
Tekijä	Henna Vastamäki
Työn nimi	Lakimuutos 2023 lähestymiskieltojen oikeudenkäyntimaksuun
Toimeksiantaja	Itä-Uudenmaan kärjäoikeus
Vuosi	2025
Sivut	36 sivua, liitteitä 4 sivua
Työn ohjaaja	Mirka Loponen

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyö keskittyy tarkastelemaan, miten 1.10.2023 voimaan tullut lakimuutos lähestymiskieltojen oikeudenkäyntimaksun poistumisesta on vaikuttanut lähestymiskieltoihin ja niiden määrään. Voimaan tulleille lakimuutoksille on usein suuri tarve. Kuitenkin on myös tärkeää tutkia lakimuutoksen seurauksia konkreettisella tasolla ja saada tietoa siitä, onko lähestymiskieltohakemusten määrä kasvanut lakimuutoksen myötä ja millä tavalla se on vaikuttanut kärjäoikeudessa annettuihin ratkaisuihin.

Tarkasteltavana kohteena on Itä-Uudenmaan kärjäoikeus, joka on asiamäärältään Suomen suurin kärjäoikeus. Itä-Uudenmaan kärjäoikeudessa lähestymiskieltoja käsitellään niin Vantaan kansliassa kuin myös Hyvinkään kansliassa. Käsittelevä kanslia määräytyy aluejaon mukaisesti. Tarkasteltava kärjäoikeus on valikoitunut työsuhteeni johdosta Itä-Uudenmaan kärjäoikeudeksi.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii täten Itä-Uudenmaan kärjäoikeus. Lopputuloksena on tarkoitus tuottaa selvitys lakimuutoksen vaikutuksista ja siitä, onko lähestymiskieltojen määrän muutos johtunut lakimuutoksesta. Tilastot osoittivat, että lähestymiskieltohakemuksia on saapunut vireille Itä-Uudenmaan kärjäoikeuteen huomattavasti suurempi määrä kuin aikaisempina vuosina.

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Asiasanat: Lähestymiskiello, oikeudenkäyntimaksu, laki lähestymiskiellosta, tuomioistuinmaksulaki, oikeusapulaki

Degree title	Bachelor of Business Administration
Author	Henna Vastamäki
Thesis title	The 2023 law amendment regarding court fees for restraining orders
Commissioned by	Eastern Uusimaa District Court
Time	2025
Pages	36 pages, 4 pages of appendices
Supervisor	Mirka Loponen

ABSTRACT

This thesis examined the impact of a legislative amendment, that came into force on October 1, 2023, regarding the abolition of the court fee for restraining order proceedings, and how it has influenced the prevalence and frequency of restraining orders.

Legislative changes of this nature are often necessary and significant. However, it is equally important to assess the tangible effects of such amendments and to investigate whether the number of restraining order applications has increased as a result, as well as to explore how this has influenced the rulings made by the district court.

The focus of this study was the Eastern Uusimaa District Court, the largest district court in Finland in terms of case volume. Restraining orders are processed at both Vantaa and Hyvinkää branches of the Eastern Uusimaa District Court, with the responsible branch determined by the court's jurisdictional division. The selection of this court is based on professional affiliation with the Eastern Uusimaa District Court.

Consequently, the Eastern Uusimaa District Court serves as the commissioning party for this thesis. The objective was to produce an analysis of the effects of the legislative amendment and to ascertain whether the observed change in the number of restraining orders was attributable to the amendment itself. Statistical data revealed that the number of restraining order applications filed with the Eastern Uusimaa District Court has markedly increased compared to previous years.

Keywords: Restraining order, legal aid, law of court fees, Act on Restraining Orders, court fees, legislative amendment.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	8
2	LÄHESTYMISKIELLOT	10
2.1	Perusmuotoinen ja laajennettu lähestymiskielto	12
2.2	Väliaikainen lähestymiskielto	12
2.3	Lähestymiskielto perheessä	13
2.4	Lähestymiskiellon määräämisen edellytykset	15
2.5	Lähestymiskiellon rikkominen	15
3	TUOMIOISTUINMAKSULAKI JA OIKEUDENKÄYNTI	16
3.1	Oikeudenkäyntimaksun vaikutus käyttäytymiseen	17
3.2	Lähestymiskiellojen oikeusapu	18
4	VUODEN 2023 LAKIMUUTOS	19
4.1	Oikeudenkäyntimaksun poistuminen	19
4.2	Teknisesti valvottu lähestymiskielto ja oikeudenkäynti avustajan määrääminen ..	21
5	ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUDEN LÄHESTYMISKIELLOT	22
5.1	Lähestymiskiellot aikavälillä 1.10.2021- 31.9.2022	24
5.2	Lähestymiskiellot aikavälillä 1.10.2022- 31.9.2023	25
5.3	Lähestymiskiellot aikavälillä 1.10.2023-31.9.2024	27
5.4	Annetut ratkaisut ja niiden selitteet	28
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	31
	LÄHTEET	34
	KUVALUETTELO	37

LYHENTEET

EU	Euroopan unioni
OK	Oikeudenkäymiskaari
ROL	Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa
HE	Hallituksen esitys
HO	Hovioikeus
KKO	Korkein oikeus
LähKL	Laki lähestymiskielloista
PL	Perustuslaki
PeVL	Perustuslakivaliokunta
OAL	Oikeusapulaki
OK	Oikeudenkäymiskaari

1 JOHDANTO

Oikeudenkäynti on ollut pitkään Suomessa maksullista ja tuomioistuinmaksuja on lähes vuosittain korotettu, mutta lähestymiskieltojen osalta tuomioistuinmaksut ovat olleet erilaisia. Vuonna 2016 tuomioistuinmaksulaki muuttui ja lähestymiskieltoasialle asetettiin oikeudenkäyntimaksu, joka oli 250 euroa, mikäli lähestymiskieltoa ei määrätä. Ennen tätä lähestymiskieltojen osalta käsittely on ollut maksullista hakijalle, mikäli asia jää sillensä tai asiassa ei tuomita lähestymiskieltoa. Lähestymiskieltoasian oikeudenkäyntimaksu on ollut vuonna 2023 korotuksien jälkeen 270 euroa. Tähän tuli muutos 1.10.2023 lukien ja lähestymiskieltohakemukset muuttuivat täysin maksuttomiksi. Opinnäytetyössä on tarkoitus tutkia, miten lakimuutos 2023 oikeudenkäyntimaksun osalta on vaikuttanut lähestymiskieltojen määriin ja siihen, miten käräjäoikeudessa annetut ratkaisut ovat jakautuneet.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- Minkälaisia muutoksia oikeudenkäyntimaksun poistuminen on aiheuttanut?
- Miten muutokset ovat vaikuttaneet lähestymiskieltojen määrään ja annettuihin ratkaisuihin?
- Miten lähestymiskieltojen ratkaisut ovat muuttuneet edellisten vuosien takaiseen tilanteeseen verrattuna?

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ja tarkemmin Hyvinkään kanslia, sillä toimeksiantaja vaatii työnohjaajan ja työnohjaajana toimii esihenkilöni. Uudenmaan käräjäoikeus on valtion yleinen tuomioistuin, jolla on toimipaikat Hyvinkäällä, Järvenpäässä, Porvoossa ja Vantaalla. Nämä yksiköt ovat aiemmin toimineet erillisinä käräjäoikeuksina, mutta ne yhdistettiin yhdeksi tuomioistuimeksi vuoden 2019 alussa osana oikeuslaitoksen rakenneuudistusta. (Toimintakertomus 2018, 6; Oikeus.fi 2019)

Tähän opinnäytetyöhön on käytetty lähestymistapana kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää. Tutkimuksellinen opinnäytetyöni keskittyy ilmiön tarkasteluun, jossa tavoitteena on nykytilanteen selvittäminen tai arviointi. Lisäksi tutkimusmenetelmänä on käytetty oikeusdogmaattista eli lainopillista menetelmää.

Opinnäytetyössäni hyödynnetään sekä oikeusdogmaattista että empiiristä tutkimusmenetelmää, jotta voidaan saada kattava käsitys lähestymiskieltojen ja niihin liittyvän rikollisuuden muutoksista. Oikeusdogmatiikka on keskeinen lähestymistapa oikeusnormien ja lainsäädännön tulkinnassa. Sen avulla selvitetään oikeusnormien merkityssisältöä ja niiden soveltamisperusteita, eikä pyritä tarjoamaan yksiselitteisiä vastauksia vaan mahdollisia oikeudenmukaisia tulkintoja (Siltala 2004, s. 51–53.)

Tässä opinnäytetyössä oikeusdogmatiikka toimii teoreettisena perustana, jonka avulla tarkastellaan lainsäädännön kehitystä, erityisesti lähestymiskieltojen sääntelyn ja käytäntöjen muutoksia. Empiirinen oikeustutkimus täydentää oikeusdogmatiikkaa tuomalla esiin käytännön tasolla tapahtuvia muutoksia ja havaintoja. Empiirisessä osassa tutkitaan tilastoja ja käytännön tapaustutkimuksia, jotka käsittelevät lähestymiskieltojen määrää, hakemusten käsittelyä ja niiden yhteyttä rikollisuuteen. Tällä tavoin voimme saada tietoa siitä, kuinka lainsäädännön muutokset ovat vaikuttaneet lähestymiskieltojen määrään ja niihin liittyvään rikollisuuteen. Empiirinen tutkimus tuo esiin lainsäädännön ja oikeuskäytännön todelliset vaikutukset, jotka voivat poiketa teoreettisista ennusteista. Käyttämällä molempia menetelmiä pyritään saamaan kattava ja monipuolinen ymmärrys aiheesta. Oikeusdogmatiikka luo lainsäädännön ja oikeusnormien analyysin pohjan, kun taas empiirinen tutkimus tarkastelee näiden normien toimivuutta ja vaikutuksia käytännössä. Näin saadaan kokonaisvaltainen kuva siitä, miten lainsäädännön ja oikeuskäytännön muutokset näkyvät todellisessa elämässä ja miten ne vaikuttavat yhteiskunnan eri osiin, erityisesti lähisuhdeväkivaltaan ja rikollisuuteen.

Tilastollisessa tutkimuksessa hyödynnetään numeerista aineistoa, ja se pohjautuu tilastotieteellisiin menetelmiin. Tilasto kuvaa tiettyä ilmiötä numeroiden avulla ja muodostuu useista yksittäistapauksista, jotka on koottu yhteen. Tuloksia voidaan esittää havainnollisesti esimerkiksi taulukoiden tai graafisten kuvioiden muodossa (Valli, 2015, 1–2). Kvantitatiivinen tutkimus voi perustua valmiisiin aineistoihin, kuten virallisiin tilastoihin tai rekisteritietoihin (Vilka, 2025). Käytännössä on hyödynnetty toimeksiantajalta saatuja tilastoja lähestymiskieltojen määristä ja ratkaisuista aikavälillä 2021–2024. Tämän opinnäytetyön päälähteenä toimivat tuomioistuinmaksulaki, oikeusapulaki ja laki lähesty-

miskiellosta sekä kyseisten lakien esitöinä toimivat hallituksen esitykset, erityisesti hallituksen esitys tuomioistuinmaksulaista. Lisäksi lähteinä hyödynnetään aihepiiriin liittyvää oikeuskirjallisuutta. Vertailukohteena ovat aikavälit 1.10.2021-30.9.2022, 1.10.2022-31.9.2023 ja 1.10.2023-31.9.2024. Tilastoja tulkittaessa keskitytään erityisesti ajanjaksoon 1.10.2022-31.9.2023 ja 1.10.2023-31.9.2024, joka on tasan vuosi ennen lakimuutosta ja vuosi sen jälkeen. Nämä tilastot ja aineistot saadaan tilattua käräjäoikeuden hallinnosta.

Määrällinen menetelmä soveltuu hyvin ilmiöiden nykytilan tarkasteluun sekä muutosten numeeriseen arviointiin. Kvantitatiivinen tutkimus mahdollistaa systemaattisen tavan kerätä ja analysoida aineistoa, jonka avulla voidaan tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä.

Kvantitatiivisen lähestymistavan keskeinen hyöty tässä opinnäytetyössä on sen objektiivisuus ja toistettavuus. Tämä tukee myös toimeksiantajan tarvetta saada selkeä kokonaiskuva lakimuutoksen mahdollisista seurauksista käytännön työssä.

Lisäksi määrällinen aineisto antaa mahdollisuuden vertailla useamman ajanjakson tietoja keskenään. Tämä on erityisen tärkeää, sillä opinnäytetyön kohteena olevat tilastot kattavat kolme eri aikaväliä, joista yksi osuu ajalle ennen ja toinen ajalle jälkeen lakimuutoksen voimaantulon. Tällainen vertaileva analyysi ei olisi yhtä täsmällisesti toteutettavissa laadullisella menetelmällä, jossa tulkinta perustuisi enemmän yksittäisten tapausten tai kokemusten analyysiin. Määrällinen menetelmä tukee siis tutkimuksellista tavoitetta tarkastella ilmiötä rakenteellisesti ja antaa oikeudellisesti merkityksellistä, tilastoihin perustuvaa tietoa päätöksenteon tueksi.

2 LÄHESTYMISKIELLOT

Lähestymiskielto otettiin käyttöön Suomessa 1. tammikuuta 1999 laki lähestymiskielloista (898/1998) nojalla. Hallituksen esityksessä lain säätämistä perusteltiin sillä, että kyseessä oli uusi oikeudellinen keino estää henkilöä lähestymästä tai ottamasta yhteyttä toiseen henkilöön tilanteissa, joissa aiemmin ei ollut olemassa vastaavaa toimivaa lainsäädäntöä. (HE 41/1998.) Lähestymiskielto on oikeuskeino, jonka avulla henkilö voi suojautua toiselta, joka uhkaa

hänen henkeään, terveyttään, vapauttaan tai rauhaansa. Lähestymiskielloa voidaan hakea henkilöä vastaan, jos on perusteltua syytä pelätä, että tämä henkilö tulee uhkaamaan tai häiritsemään hakijaa vakavasti. Mikäli tuomioistuin määrää lähestymiskiellon, se tarkoittaa, että lähestymiskieltoon määrätty henkilö ei saa olla suojattavan henkilön kanssa tekemisissä, ottaa häneen yhteyttä millään tavoin eikä tarkkailla häntä. (HE 41/1998.)

Lähestymiskielloa voivat hakea kaikki henkilöt, joilla on syytä pelätä uhkaa, ja sitä voidaan hakea ketä vastaan tahansa, mikäli kieltoon määräämisen edellytykset täyttyvät. Lähestymiskielloa ei siis rajoiteta vain henkilösuhteiden tai ennestään tuntemisen perusteella, vaan sen voi hakea kuka tahansa vastaavaa uhkaa kokeva henkilö. (Tuomioistuinlaitos 5.1.2021.)

Lähestymiskieltolain (898/1998) mukaan lähestymiskielloa rikkovalle henkilölle voidaan määrätä rangaistus rikoslain (39/1889) mukaan, joka voi olla sakko tai enintään vuoden vankeus. Lain mukaan, mikäli kieltoon määrätty ottaa yhteyttä, mutta yhteydenotto on selkeästi tarpeellinen tai perusteltu (Lähestymiskieltolaki 898/1998, 3 §, 4 mom.).

Lähestymiskieltolain ensisijainen tarkoitus on tarjota suojaa henkilöille, jotka kokevat uhkaa, ja varmistaa heidän fyysinen ja psyykinen koskemattomuutensa. Lähestymiskielloa voivat hakea myös alaikäisten lasten huoltajat heidän puolestaan. Lähestymiskielloa voidaan hakea myös yhteisesti, jolloin useampi henkilö voi hakea kieltoa samaa henkilöä kohtaan, tai yksi henkilö voi hakea kieltoa useampaa henkilöä vastaan. (Tuomioistuinlaitos 27.1.2025.)

Suomessa lähestymiskielloa ei kuitenkaan voida määrätä, mikäli suojattava ja kieltoon määrätty henkilö asuvat samassa asunnossa, ellei kyseessä ole perheensisäinen lähestymiskiello. Tämä edellyttää, että asianomaiset henkilöt ovat virallisesti kirjoilla eri osoitteissa ennen kiellon määräämistä. Jos osapuolet asuvat samassa asunnossa, voidaan kuitenkin käyttää turvakotien tai sosiaaliviranomaisten palveluja (Lähestymiskieltolaki 898/1998, 2:8, 3 mom.).

Lähestymiskiellojen tulee olla yksilöllisiä, ja ne määrätään vain tarvittavassa laajuudessa. Suomessa on säädetty neljä eri muotoa lähestymiskieltoilaille: perusmuotoinen, laajennettu ja perheensisäinen lähestymiskiello, sekä mahdollisuus määrätä lähestymiskiello väliaikaisena, mikä mahdollistaa tilanteiden nopean käsittelyn tarvittaessa. (Tuomioistuinlaitos 27.1.2025)

2.1 Perusmuotoinen ja laajennettu lähestymiskielto

Lähestymiskielto määrätään yleisimmin joko perusmuotoisena tai laajennettuna. Perusmuotoisen lähestymiskiellon keskeisenä sisältönä on, että kieltoon määrätyn henkilön on pidättäydyttävä tapaamasta, muutoin lähestymästä tai ottamasta yhteyttä suojattuun henkilöön. Tähän sisältyy esimerkiksi myös lahjojen lähettämisen kieltö. Vaikka kieltoon määrätty ei saa olla yhteydessä suojattavaan henkilöön, ei lähestymiskielto kiellä suojattua osapuolta itse ottamasta yhteyttä henkilöön, jota kieltö koskee. Tämä voi kuitenkin johtaa väärinymmärryksiin kiellon soveltamisen osalta, mikäli kieltoon määrätty henkilö tulkitsee suojatun yhteydenoton oikeuttavan myös omaan yhteydenottoonsa häntä kohtaan. (Laki lähestymiskiellosta 4.12.1998/898.)

Lähestymiskieltoon määrätyn henkilön sallittuihin yhteydenottoihin katsotaan kuuluvan tilanteet, joissa yhteydenotto on ilmeisen tarpeellinen ja perustuu asialliseen syyhyyn. Tällaisia yhteydenottoja ovat usein yhteiseen lapseen liittyviä ilmoituksia esimerkiksi lapsen vakava sairastuminen tai lapsen huoltoon liittyvät asiat. Tarpeellisiksi voidaan arvioida myös yhteydenotot, jotka koskevat yhteisen omaisuuden jakamista esimerkiksi avioerotilanteissa. (Riku.)

Joissakin tapauksissa perusmuotoinen lähestymiskielto, joka rajoittaa ainoastaan yhteydenpitoa, ei ole riittävä estämään rikoksen uhkaa tai muuta häirintää. Tällöin lähestymiskiellon sisältöä voidaan laajentaa. Laajennettu lähestymiskielto voi kattaa esimerkiksi kiellon oleskella suojattavan asunnon, työpaikan, perheenjäsenen osoitteen tai muun erikseen määritellyn alueen läheisyydessä (Lähestymiskieltolaki 898/1998, 1 luku 3 §, 3 mom.). Mikäli lähestymiskielto on alun perin määrätty perusmuotoisena, sitä voidaan tarvittaessa myöhemmin laajentaa. Laajennetun lähestymiskiellon tarkoituksena on estää häirintä niillä alueilla, joissa suojattava henkilö tavanomaisesti liikkuu (Lähestymiskieltolaki 1 luku 2 §; Poliisin kotisivut.)

2.2 Väliaikainen lähestymiskielto

Lähestymiskieltoain (898/1998) 3. luvun 11. §:n mukaisesti lähestymiskielto pystytään määrätä myös väliaikaisena. Väliaikainen lähestymiskielto ei ole

erillinen lähestymiskielon muoto, vaan se on suunniteltu tukemaan ja tehostamaan perusmuotoista, laajennettua sekä perheensisäistä lähestymiskieltoa. Väliaikaisen lähestymiskiellon voi hakea itse, tai sen voi määrätä virkamies, jos uhka suojattavaa henkilöä kohtaan on ilmeinen ja vaatii välitöntä puuttumista. Lisäksi mikäli henkilö itse ei syystä tai toisesta pysty hakemaan kieltoa itsenäisesti esimerkiksi pelon vuoksi, virkamies voi määrätä kiellon tai toimia hakijana. Virkamiehen on määrätty toimittamaan väliaikainen kiello aina silloin, kun lain edellytykset täyttyvät ja se on lain puitteissa mahdollista. Jos virkamies hakee lähestymiskieltoa suojattavan puolesta, hän toimii tällöin hakijana myös käräjäoikeuteen toimitetussa lähestymiskieltohakemuksessa. (HE 41/1998, 13.)

Väliaikainen lähestymiskielto mahdollistaa suojan nopeamman ja tehokkaamman toteuttamisen. Kyse ei ole ensisijaisesti uhan vakavuudesta, vaan tilanteesta, jossa lähestymiskielto on tarpeen saada voimaan viivytyksettä, ennen kuin käräjäoikeus ehtii ratkaista asian. Lain mukaan väliaikainen lähestymiskielto voi olla voimassa enintään yhden vuoden. (Tuomioistuinlaitos 27.1.2025.)

Lähestymiskieltoain (898/1998) 3 luvun 11 §:n mukaan väliaikainen kiello eroaa muiden lähestymiskiellojen määräysmenettelystä siten, että henkilölle, jota vastaan kieltoa haetaan, tulisi yleisesti antaa mahdollisuus tulla kuulluksi. Tämä ei ole kuitenkaan välttämätöntä väliaikaisessa kiellossa. Lain mukaan päätös voidaan tehdä, jos lähestymiskiello pyyntö ja sen määrääminen on tarkasti perusteltu tai mikäli henkilöä ei onnistuta tavoittamaan. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että ennen päätöksen tekoa henkilöä on pyrittävä tavoittamaan todisteellisesti, esimerkiksi poliisin tai haastemiehen avulla. Yleisesti rikosasioissa kuten lähestymiskieltoasioissa on mahdollista hakea muutosta ratkaisuun, mutta väliaikaisen lähestymiskiello määräkseen ei voi erikseen hakea muutosta. (HE 41/1998, 13.)

2.3 Lähestymiskielto perheessä

Hallituksen esityksessä 144/2003 on ehdotettu lähestymiskieltoain (898/1998) täydentämistä siten, että kiello voidaan määrätä myös samassa vakituudessa

asunnossa asuvalle henkilölle. Tätä ennen lähestymiskielloa ei ollut mahdollista määrätä tilanteessa, jossa suojattava ja uhkaava henkilö asuivat virallisesti samassa osoitteessa. Esityksen mukaiset muutossäännökset tulivat voimaan vuonna 2005, minkä jälkeen perheen sisäisen lähestymiskiellon käyttö on ollut mahdollista (HE 144/2003).

Perheen sisäisen lähestymiskiellon erityispiirteenä on, että se velvoittaa toista osapuolta poistumaan yhteisestä kodista. Tämän vuoksi kiellon määrittämisen kriteerit ovat rajatummalla kuin lähestymiskiellojen muissa muodoissa. Koska kiellolla puututaan huomattavasti yksilön perusoikeuksiin, sitä ei voida määrätä kevyin perustein. Lähestymiskiellon 2 luvun 2 §:n mukaan edellytyksenä perheen sisäisen lähestymiskiellon määrittämiselle on, että yhdessä asumisen lisäksi on olemassa todennäköinen uhka henkeen, terveyteen tai vapautteen kohdistuvasta rikoksesta (Lähestymiskiellolaki 898/1998, 2:2 §). Tuomioistuimen on otettava huomioon myös molempien osapuolten olosuhteet ja rikosepäilyyn liittyvät seikat kuten mahdollisten aiempien rikosten vakavuus. Lisäksi arvioinnissa on huomioitava, millaiset mahdollisuudet kieltoon määrättyllä henkilöllä on järjestellä asumisensa uudelleen, sillä hänen on muutettava pois yhteisestä asunnosta, mikäli ei määrätä toisin.

Sisällöllisesti perheen sisäinen lähestymiskiello muistuttaa pitkälti laajennettua lähestymiskielloa. Keskeisin ero on kuitenkin se, että perheen sisäisessä lähestymiskiellossa määrätty henkilö joutuu poistumaan vakituisesta asunnostaan. Lähestymiskiellon 3 luvun 2 §:n mukaan hänellä on kuitenkin oikeus saada henkilökohtaiset tavaransa asunnosta lähestymiskiellon määrittämisen jälkeen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että henkilöllä olisi oikeus mennä asuntoon omin päin. Lain 2 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan käräjäoikeuden ratkaisussa määrätään, miten henkilö saa tarpeelliset tavaransa (Lähestymiskiellolaki 898/1998, 2:8.2 §).

Käytännössä, jos perheen sisäinen lähestymiskiello määrätään poliisin toimesta väliaikaisesti, tavaroiden noutaminen tapahtuu usein poliisin valvonnassa tai vaihtoehtoisesti suojattava toimittaa tavarat poliisille, joka huolehtii niiden luovutuksesta kieltoon määrättylle henkilölle.

2.4 Lähestymiskiellon määräämisen edellytykset

Lähestymiskiellon määräämisen edellytyksenä ei ole jo tapahtunut rikos eikä sitä käytetä rikosoikeudellisena seuraamuksena. Lähestymiskielto on ennaltaehkäisevä toimenpide, jonka tavoitteena on suojella henkilöä, joka kokee itsensä uhatuksi väkivallan, uhkailun tai muun häirinnän vuoksi. Lähestymiskielto voidaan määrätä, mikäli on olemassa perusteltu aihe epäillä, että kieltoon haettava henkilö saattaisi syyllistyä rikokseen tai muulla tavoin vakavasti häiritä suojattavaa henkilöä. (Laki lähestymiskiellosta, 1 luku 2 §.) Lähestymiskielto voi olla perusteltu myös jatkuvan häirinnän, kuten solvaamisen, seuraamisen tai puhelinhäirinnän vuoksi.

Lähestymiskielto ei ole automaattinen seuraamus, vaan sen määräämisen edellytykset arvioidaan tapauskohtaisesti. Arvioinnissa otetaan huomioon hakijan kokemus tilanteesta, hakijan ja kieltoon haettavan kirjalliset todisteet sekä objektiivinen arvio ulkopuolisten todistajien avulla. Lähestymiskielto voidaan määrätä, vaikka rikosta ei olisi vielä tapahtunut. Mahdollisen rikoksen edellytykset voivat täytyä ja on todennäköistä, että henkilö kokee väkivallan tai häirinnän jatkuvan ilman kieltoa. (HE 41/1998, 8.)

Lähestymiskieltoa ei määrätä suoraan rikosprosessin seurauksena, mutta se voi olla osa rikosprosessia, jos henkilö, jota vastaan kieltoa haetaan, on osallisena rikosasian käsittelyssä. Lähestymiskieltoa ei edellytetä aiempaa rikosrekisteriä, mutta erityisesti väkivaltarikollisuuden taustalla olevan henkilön tilanne otetaan huomioon arvioinnissa. (HE 41/1998, 8.)

2.5 Lähestymiskiellon rikkominen

Lähestymiskiellon rikkomisesta säädetään rikoslain (39/1889) 16:9a §:ssä. Lähestymiskiellon rikkominen täyttyy, kun lähestymiskieltoon tai väliaikaiseen lähestymiskieltoon määrätty henkilö rikkoo lähestymiskieltoon liittyvää kieltoa, joka on määritelty lähestymiskieltolaissa (LähkL) 8 §:ssä. Lähestymiskiellon rikkomisesta voidaan määrätä rangaistukseksi sakkoa tai enintään vuoden vankeutta (RL 39/1889, 16:9a §). Lisäksi lähestymiskiellon rikkomisesta tuomitaan se henkilö, joka ei noudata teknisesti valvotun lähestymiskiellon osalta

LähkL 1:3a §:ssä määriteltyjä velvollisuuksiaan ja estää teknisen valvonnan suorittamisen (RL 16:9a §).

Lähestymiskiellon rikkominen on virallisen syytteen alainen rikos, mikä tarkoittaa, että syytteen nostaminen ei edellytä uhrin omaa vaatimusta, vaan viranomaisilla on velvollisuus puuttua rikokseen saatuaan siitä tiedon, Kun poliisi saa tiedon lähestymiskiellon rikkomisesta, se edellyttää poliisilta rikosilmoituksen tekemistä, esitutkinnan aloittamista sekä mahdollisesti pakkokeinojen käyttämistä tapauskohtaisesti. Lähestymiskiellon rikkomisessa voi olla muitakin nimikkeitä, jotka tulee ottaa huomioon poliisin kirjatessa ilmoitusta (POHA, 2024). Kaikki käräjäoikeudessa ratkaistut ja poliisin määräämät lähestymiskiellot merkitään poliisin henkilörekisteriin, ja poliisi on vastuussa lähestymiskiellon valvonnasta. Jos lähestymiskieltoon määrätty henkilö jää poliisille kiinni suojattavan henkilön häirinnästä ja lähestymiskiellon rikkomisesta, poliisilla on oikeus ottaa henkilö säilöön. (Tuomioistuinlaitos 27.1.2025.) Vaikka lähtökohtaisesti lähestymiskiellolla suojatun henkilön tulisi itse ilmoittaa mahdollisista lähestymiskiellon rikkomisista, voi monesti olla tilanteita, joissa monesti uhri ei enää jaksaa tai kokee asian hyödyttömäksi. (Kaitue ym., 2007, 96).

3 TUOMIOISTUINMAKSULAKI JA OIKEUDENKÄYNTI

Valtion viranomaisten maksullista toimintaa säätelee maksuperustelaki (150/1992), jonka mukaan valtion viranomaisten tarjoamat palvelut ja suoritteet ovat pääsääntöisesti maksullisia silloin, kun niitä tuotetaan asiakkaan pyynnöstä. Lain 6 §:n mukaan maksun suuruuden on vastattava palvelun tai suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvia kokonaiskustannuksia eli niin sanottua omakustannusarvoa (MaksuperustelL 6 §).

Nykyinen maksuperustelaki tuli voimaan juuri ennen tuomioistuinmaksulain säätämistä. Vaikka maksuperustelain nojalla oikeusministeriöllä olisi ollut mahdollisuus päättää tuomioistuinten suoritteiden hinnoista asetuksella, katsottiin tarkoituksenmukaiseksi säätää oikeudenkäyntimaksuista lain tasolla, sillä niillä on suora yhteys kansalaisten oikeusturvan toteutumiseen. Maksuperustelain esitöissä (HE 242/1999) todetaan, että maksut voivat käytännössä

estää yksittäisiä kansalaisia käyttämästä oikeuksiaan. Oikeusturvan toteutuminen edellyttää, että osa asioista käsitellään maksutta sekä tietyt ryhmät vapautetaan maksuvelvollisuudesta ja täten maksujen säätely kuuluu lain tasolle.

Suomen perustuslain 21 §:ssä säädetään jokaiselle kuuluvasta oikeudesta saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti sekä ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa (PL 21 §). Perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan, että oikeudenmukainen oikeudenkäynti ja viivytyksettömyys ovat oikeusvaltion keskeisiä periaatteita. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansalaisilla ja yrityksillä tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus saattaa asiansa käsiteltäväksi ilman kohtuutonta taloudellista rasitusta tai muita viivytyksiä (PeVL 29/2014 vp, s. 2).

3.1 Oikeudenkäyntimaksun vaikutus käyttäytymiseen

Oikeudenkäyntimaksujen korottaminen on ollut keskeinen tekijä oikeusprosessien esteiden lisääntymisessä Suomessa. Oikeusministeriön vuonna 1998 julkaisemassa välimietinnössä todetaan, että oikeudenkäyntikulut ovat nousseet merkittävästi. Tämä on johtanut siihen, että oikeudenkäynnistä aiheutuu usein niin suuri taloudellinen riski, että siihen ei uskalleta ryhtyä. Tämä on puolestaan nostanut prosessikynnystä ja saattanut estää erityisesti taloudellisesti heikommassa asemassa olevia henkilöitä hakemasta oikeudellista suojaa. (HE107/1998.)

Maksullisuus vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen monin tavoin, ja tämä ilmiö voidaan selittää useiden psykologisten ja taloustieteellisten teorioiden kautta. Tutkimukset ovat osoittaneet, että maksullisuus vaikuttaa merkittävästi ihmisten päätöksentekoon. Maksullisuus voi nostaa kynnyksen tehdä asioita, mutta samalla maksuttomuus voi madaltaa sitä ja saada ihmiset kokeilemaan asioita, joita he eivät muuten tekisi. Thalerin ja Sunsteinin (2008) "Nudge"-teoria selittää, kuinka taloudelliset kannustimet kuten maksujen poisto, voivat vaikuttaa ihmisten päätöksentekoon. Kun maksu ei ole esteenä, ihmiset saattavat olla valmiimpia ryhtymään toimiin kuten hakemaan lähestymiskieltoa tai riitaut-

tamaan oikeuden päätöksiä. Poistamalla taloudelliset esteet henkilö voi kokea, että hänellä on vähemmän riskejä tai kustannuksia, mikä kannustaa häntä toimimaan.

3.2 Lähestymiskieltojen oikeusapu

Oikeudenmukainen oikeudenkäynti on keskeinen perusoikeus, ja oikeusavun tarkoituksena on turvata tämän oikeuden toteutuminen myös niille, joilla ei ole varaa oikeudenkäyntiin liittyviin kustannuksiin. Lähestymiskieltoa koskevissa asioissa asianosaiselle voidaan myöntää oikeusapua sekä määrätä hänelle avustaja. Oikeusapua saava henkilö vapautuu oikeudenkäyntimaksuista tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 7 §:n mukaisesti.

Oikeusapulain (257/2002) tavoitteena on taata jokaiselle tarvittava oikeudellinen apu taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Oikeusapuun ovat oikeutettuja henkilöt, joilla on kotikunta Suomessa ja he, jotka asuvat Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa. Näistä edellytyksistä voidaan poiketa, jos asia käsitellään Suomessa tai oikeusavulle on muuten erityinen syy. Yhteisöt ja yhtiöt eivät ole oikeutettuja oikeusapuun (OAL 1–2 §).

Oikeusapu katetaan valtion varoista, ja sen saaminen määräytyy hakijan taloudellisen tilanteen mukaan. Oikeusapua voidaan myöntää joko kokonaan ilman kustannuksia tai omavastuulla. Oikeusapua haetaan oikeusaputoimistosta ja hakemuksen liitteenä tulee toimittaa selvitys taloudellisista olosuhteista. Hakemuksen voi tehdä myös avustaja asiakkaan puolesta. Oikeusapu kattaa oikeudellisen neuvonnan, tarvittavat toimenpiteet sekä avustamisen tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa (OAL 3 §, 10 §).

Oikeusapulain 4 §:n mukaan oikeusapua saanut henkilö vapautuu seuraavista kustannuksista:

- Avustajalle maksettavasta palkkiosta ja korvauksista joko kokonaan tai osittain oikeusapupäätöksen mukaisesti.
- Tulkkaus- ja käännöspalveluiden kustannuksista asian käsittelyn yhteydessä.
- Asian käsittelyyn liittyvistä viranomaismaksuista, kuten käsittely- ja toimituskirjamaksuista sekä muista tarpeellisista kustannuksista. (OAL 4§.)

Lähestymiskiellon käsittelyssä hakija sekä kieltoon haettava voivat nimetä itse todistajia. Useimmiten hakija ja kieltoon haettava kutsuvat itse todistajansa, mutta he voivat pyytää myös käräjäoikeutta kutsumaan todistajat. Todistajalla on oikeus pyytää palkkiota todistelukustannuksista. Mikäli todistajan niimeämälle asianosaiselle on myönnetty oikeusapua tai käräjäoikeus on kutsunut todistajan, todistajanpalkkio maksetaan valtion varoista. (Tuomioistuinelaitos 20.2.2025)

4 VUODEN 2023 LAKIMUUTOS

Tässä luvussa avataan vuoden 1.10.2023 lakimuutosta oikeudenkäyntimaksuihin ja käydään läpi lyhyesti, mitä tämän lakimuutoksen taustalla on ja miten lainsäädäntö on toteutunut. Luvussa käydään läpi, mitä muita muutoksia säädettiin yhtä aikaa lähestymiskielloihin oikeudenkäyntimaksun poistumisen lisäksi. Kuvioista 1 ilmenee, miten Suomen lainsäädäntö etenee.

Kuva 1: Lainvalmisteluprosessi (Oikeusministeriö)

4.1 Oikeudenkäyntimaksun poistuminen

Aikaisempi muutos lähestymiskiellon oikeudenkäyntimaksuun tapahtui vuonna 2016. Tällöin voimaan tuli lakimuutos, jossa hakijalta peritään oikeudenkäynti-

maksu, mikäli lähestymiskieltohakemus hylätään. Muutoksen taustalla oli pyrkimys kattaa tuomioistuinten toiminnasta aiheutuvia kustannuksia sekä vähentää perusteetonta oikeusjärjestelmän käyttöä. Lainsäätäjien tavoitteena oli, että oikeudenkäyntimaksu kannustaisi osapuolia harkitsemaan tarkemmin, onko asian vieminen tuomioistuimeen perusteltua ja välttämätöntä (HE 29/2015 vp, s. 19).

Vuonna 2023 eduskunta päätti kumota tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 9 §:n 4 kohdan ja tehdä muita muutoksia lakiin siten, että lähestymiskieltoasiat vapautettiin jälleen oikeudenkäyntimaksuista. Tämä toteutettiin muuttamalla lain 2 §:n 1 momenttia ja 9 §:n 3 kohtaa sekä lisäämällä uusi 14 a kohta 5 §:ään. Mainitussa kohdassa säädetään, että oikeudenkäyntimaksua ei peritä lähestymiskieltoain (898/1998), eurooppalaisesta suojelumääräyksestä annetun lain (226/2015) tai yksityisoikeudellisten suojelutoimenpiteiden vastavuoroista tunnustamista koskevan lain (227/2015) mukaisissa asioissa (Finlex, säädöskokoelma). Maksun poistamisella on pyritty parantamaan uhrien mahdollisuuksia hakea suoja ja madaltamaan kynnyksiä viedä asia tuomioistuimen käsiteltäväksi erityisesti silloin, kun kyse on vakavista uhkatilanteista esimerkiksi lähisuhdeväkivallasta.

Lainsäädäntötyö käynnistyy aina jostakin aloitteesta, joka voi olla esimerkiksi hallitusohjelmassa tehty linjaus, eduskunnan antama lausuma, kansalaisaloite, valtion talousarvioon liittyvä lakimuutostarve tai velvollisuus toimeenpanna EU-lainsäädäntöä kansallisesti. Muita mahdollisia lähtökohtia ovat EU-tuomioistuimen ratkaisut, komission oikeudelliset tulkinnat, viranomaisten esitykset tai ministeriön oma aloite. Aloitetta seuraa esivalmisteluvaihe, jossa selvitetään tarkemmin ongelma tai tavoite, tehdään taustakartoituksia, kuullaan tarvittaessa sidosryhmiä ja tuotetaan alustava analyysi tilanteesta. Tämän vaiheen päätteeksi päätetään, eteneekö hanke varsinaiseen lainvalmisteluun. Varsinainen lainsäädäntötyö tapahtuu perusvalmisteluvaiheessa, joka on työlläin osa prosessia. Valmistelutyön voi toteuttaa virkamiehet tai erillinen valmisteluelin. Tässä vaiheessa täsmennetään esivalmistelussa esiin nousseet seikat, tarkastellaan juridisia kysymyksiä ja esitetään eri ratkaisuvaihtoehtoja vaikutuksineen. Tämän työn pohjalta laaditaan hallituksen esityksen luonnos sisältäen lakiehdotuksen ja sen perustelut. Perusvalmistelun jälkeen esitys siirryy lausuntokierrokselle. Sidosryhmiltä kerätään lausuntoja, jotka julkaistaan ja

analysoidaan. Lausuntojen pohjalta tehdään tarpeelliset muutokset jatkovalmisteluvaiheessa, jossa luonnos viimeistellään. Hallituksen esitys käännetään ruotsiksi, ja molemmat kieliversiot tarkastetaan oikeusministeriön laintarkastusyksikössä. Tarvittavat korjaukset tehdään tarkastuksen jälkeen. Valtioneuvoston päätöksenteossa hallitus ratkaisee, annetaanko esitys eduskunnalle. Jos esityksellä arvioidaan olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, sitä käsitellään myös raha-asiainvaliokunnassa ennen yleisistuntoa. Eduskuntakäsittelyn aikana valiokunnat kuulevat asiantuntijoita ja valmistelevat mietintönsä. Kun laki on hyväksytty eduskunnassa, se vahvistetaan tasavallan presidentin päätöksellä. Uusi laki julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa ja astuu voimaan säädettynä ajankohtana, ellei voimaantulosta määrätä erikseen asetuksella. Lain täytäntöönpano alkaa heti voimaantulon jälkeen. Valmisteluvaiheessa suunnitellut hallinnolliset toimet pannaan täytäntöön, ja ministeriö voi tukea soveltamista esimerkiksi asetuksilla, ohjeilla, koulutuksella tai muulla viestinnällä. Hallituksen esityksen perusteluissa tulee olla esitettyä myös, miten lain toimivuutta seurataan. Seurantamenetelminä voivat toimia muun muassa tilastot, tutkimukset, viranomaisten päätökset ja käytännöt, oikeuskäytäntö sekä kyselyt ja muu palautteenkeruu. (Oikeusministeriö lainvalmistelun prosessiopas)

4.2 Teknisesti valvottu lähestymiskielto ja oikeudenkäynti avustajan määrääminen

Oikeudenkäyntimaksun poistumisen lisäksi vuoden 2023 lakimuutoksessa säädettiin lähestymiskiellon teknisestä valvonnasta ja oikeudenkäyntiavustajan määräämisestä. Tuomioistuimelle annettiin mahdollisuus määrätä lähestymiskieltoon tuomittava tekniseen valvontaan. Laajennettuun lähestymiskieltoon on mahdollisuus liittää tekninen valvonta, mikäli se katsotaan välttämättömäksi henkilön henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen uhan estämiseksi.

Tekninen valvonta toteutetaan käyttämällä henkilön hallintaan annettavia tai hänen vartalonsa kiinnitettäviä teknisiä välineitä tai näiden yhdistelmiä. Vartaloon kiinnitettävä laite kiinnitetään nilkkaan, ranteeseen tai vyötärölle kuten muissa valvontamenettelyissä. Tuomioistuin voi määrätä tällaisesta teknisestä

valvonnasta pidättämiseen oikeutetun virkamiehen vaatimuksesta, mikäli valvonta ei ole kohtuutonta ottaen huomioon rikosuhan vakavuus, valvottavan olosuhteet sekä muut asiassa esiin tulleet seikat (Lähestymiskieltolaki 898/1998, 3 a §; muutettu lailla 384/2010).

Teknisen valvonnan ensisijaisena tavoitteena on parantaa uhrin suojaa, erityisesti lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä tapauksissa, joissa pelkkä tavanomainen lähestymiskiello ei ole riittävä suojauskeino. Teknistä valvontaa koskeva vaatimus on suositeltavaa esittää jo lähestymiskieltohakemuksessa, jotta tuomioistuimien voi ottaa sen huomioon asian käsittelyn alkuvaiheessa. Mikäli teknistä valvontaa vaaditaan lähestymiskieltoon määrättävälle henkilölle, on käräjäoikeuden määrättävä hänelle avustaja tämän pyynnöstä. Lähestymiskieltolaki 898/1998, 3 a §; muutettu lailla 384/2010)

Lähestymiskiellon käsittelyä ja hakijan tai suojattavan turvaa lisää se, että tuomioistuimien voi määrätä avustajan myös lähestymiskiellon hakijalle tai suojattavalle henkilölle, jos hän ei ole itse hakijana. Tämä on mahdollista tilanteissa, joissa hakemuksen perusteena on epäily vakavasta rikoksesta, joka kohdistuu suojattavan henkeen, terveyteen tai vapauteen. Avustajan määräämistä harkitaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon rikosepäilyn vakavuus, suojattavan henkilökohtaiset olosuhteet sekä muut asiaan liittyvät tekijät (Lähestymiskieltolaki 898/1998, 14 a §; muutettu lailla 384/2010).

5 ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUDEN LÄHESTYMISKIELLOT

Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa lähestymiskiellojen käsittely on jakautunut aluekohtaisesti Hyvinkään ja Vantaan kanslioiden välillä. Lähestymiskieltohakemuksen käsittelevä käräjäoikeus määräytyy hakijan asuinkunnan mukaan. Vantaan kansliassa käsitellään Vantaan, Porvoon, Sipoon, Keravan, Myrskylän, Askolan, Pukkilan, Loviisan, Pyhtään ja Lapinjärven hakemuksia. Hyvinkään kansliassa käsitellään Hyvinkään, Järvenpään, Tuusulan, Mäntsälän,

Pornaisten ja Nurmijärven hakemuksia. (Toimintakertomus 2023) Kanslia koh-
taisesti käsiteltävien lähestymiskieltohakemusten määrä on Vantaan kansli-
assa suurempi. Tämä selittyy sillä, että Vantaan aluejako sisältää asuinluvul-
taan suurempia paikkakuntia. (Toimintakertomus 2023)

Tilastojen otanta on otettu kolmen vuoden ajalta samalta aikaväliltä, jotta voi-
daan nähdä muutos perustuen siihen, milloin lakimuutos astui voimaan eli
1.10.2021- 30.9.2022, 1.10.2022-30.9.2023 ja 1.10.2023-30.9.2024. Tällä ta-
voin on saatu hyvinkin tarkasteltu jakso, joka huomioi ajanjakson myös ennen
vuoden 2023 lakimuutosta. Kolmen vuoden tarkastelu antaa tarkemmin näkö-
kulmaa myös siitä, mikä on lähestymiskieltojen määrä saman ajankohdan
osalta vuosittain Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Tilastoista käytetään jäl-
jempänä nimityksiä tilasto 1, tilasto 2 ja tilasto 3. Nimitykset ovat määräytyneet
aikavälien mukaisesti järjestyksessä ensimmäisestä vuodesta viimeisimpään.
Tilastojen otanta olisi voinut olla myös tammikuusta joulukuuhun, jotta olisi
saatu tarkka tieto vuosittaisista määristä. Tarkasteltaessa on kuitenkin haluttu
säilyttää saman aikavälin tulkinta ja aineiston keruu on tehty ennen vuoden
2024 loppua.

Tilastojen sisältö koostui poliisin määräämistä väliaikaisista lähestymiskiel-
loista, laajennetuista sekä perusmuotoisista lähestymiskieltohakemuksista. Ti-
lastojen osalta ei ollut mahdollisuutta saada erittelyä perusmuotoisten ja laa-
jennettujen lähestymiskieltohakemusten osalta. Tämän erittelyn puuttuminen
ei kuitenkaan estä vertaamasta yleisesti lähestymiskieltojen muutosta. Lähes-
tymiskieltohakemusten sisältö voi myös poiketa asian ollessa vireillä käräjäoi-
keudessa ja käräjäoikeus voi ratkaista asian eri tavalla kuin hakemuksessa on
pyydetty. On tapauksia, joissa on haettu laajennettua lähestymiskieltoa, mutta
käräjäoikeus tuomitsee lähestymiskieltoon haettavan perusmuotoiseen lähes-
tymiskieltoon. Tätä ei tilastoida erikseen eikä se käy muulla tavoin ilmi kuin
tarkastelemalla yksityiskohtaisesti jokaista ratkaisua erikseen. Tilastoista ei
käy ilmi, minkä kestoisia lähestymiskieltoja on haettu, mutta voidaan olettaa,
että hakemuksissa on haettu lähestymiskieltoa maksimijaksi eli 12 kuukau-
deksi. (Tuomioistuinlaitos 27.1.2025)

5.1 Lähestymiskiellot aikavälillä 1.10.2021- 31.9.2022

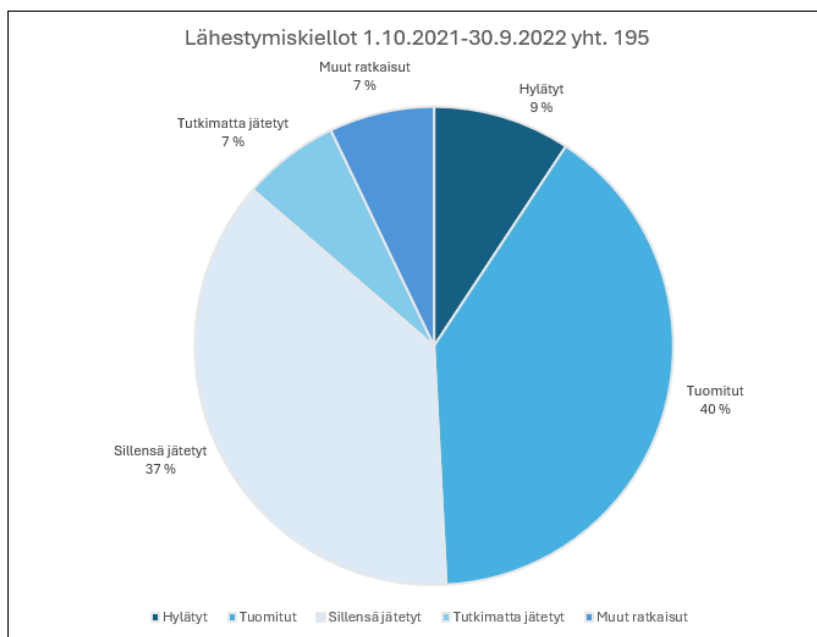
Aikavälillä 1.10.2021- 31.9.2022 lähestymiskiellohakemuksia saapui vireille Itä-Uudenmaan kärjäoikeuteen 195 hakemusta. Kuviossa 2 on eritelty, miten vireille saapuneet hakemukset ovat ratkaisuihin. Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden toimintakertomuksen mukaan vuonna 2021 kaikkien rikosasioiden kasvu jatkui samoin kuin edellisinä vuosina (Toimintakertomus 2021). Toimintakertomuksessa ei ole eritelty lähestymiskiellojen määrää, mutta kokonaismäärää tarkasteltaessa voi olettaa, että myös lähestymiskiellojen määrä kasvoi tai pysyi ainakin suunnilleen samoissa luvuissa. Vuoden 2022 toimintakertomuksen mukaan rikosasioita saapui vähemmän kuin edellisellä vuonna (Toimintakertomus 2022). Tilaston 1 otanta on vuoden 2022 osalta 9 kuukauden ajalta ja vuoden 2021 osalta 3 kuukauden ajalta. Toimintakertomuksista ei ilmene suoraan lähestymiskiellojen määrää, joten niistä ei voida tehdä suoria johtopäätöksiä sen osalta kumman vuoden puolella lähestymiskiellojen määrä on ollut keskimääreisesti suurempi.

Hakemuksista 73 ratkaistiin siten, että lähestymiskielto tuomittiin. Tämä määrä vastasi 40 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Hylättyjen lähestymiskiellohakemusten määrä tarkasteltavalla aikavälillä oli 17 hakemusta. Tämä määrä vastasi 9 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Hylätyt ja tuomitut ratkaisut ovat suulliseen käsittelyyn ratkaisuja ja ratkaisut ovat julistettu joko istunnossa tai kansliassa. Vireille saapuneista lähestymiskielloista ainakin 105 hakemusta käsiteltiin suullisesti ja loput ratkaisut annettiin mahdollisesti ilman suullista käsittelyä.

Sillensä jätettyjen lähestymiskiellojen määrä oli 68 hakemusta. Tämä määrä vastasi 37 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Sillensä jätettyjen ratkaisujen määrä on vain hieman pienempi kuin tuomittujen ratkaisujen. Tämän osalta voidaan todeta, että kärjäoikeuteen vireille tulevista lähestymiskielloista iso osa saattaa olla aiheettomia.

Sillensä jättämisen lisäksi kärjäoikeus voi myös jättää hakemuksen tutkimatta. Tutkimatta jätettyjen lähestymiskiellojen määrä aikavälillä oli 12 hakemusta. Tämä määrä vastasi 7 prosenttia vireille tulleiden hakemusten koko-

naismäärästä. Tilastosta 1 nousi esiin myös useampi ratkaisu, joka kulki nimellä muu ratkaisu ja niiden osuus oli 13 hakemusta. Muu ratkaisu ei nimellisesti avaa tarkempaa selitystä siitä, mitä ratkaisu koskee. Kyseessä ei ole kuitenkaan saman diaarinumeron sisällä oleva toinen ratkaisu, vaan muu ratkaisu koskee pääasian ratkaisua. Tämä kävi ilmi tarkasteltaessa tilastossa esiintyviä diaarinumeroja. Osa tapauksista on voitu käsitellä esimerkiksi osana muuta rikosprosessia tai muulla poikkeuksellisella tavalla. Prosentuaalisesti muiden ratkaisujen määrä ei ole suuri huomioiden kokonaismäärä, joten sen painoarvo ei ole kovin merkittävä. Voidaan kuitenkin olettaa tilastossa olevien koodien perusteella, että muu ratkaisu ei koske tuomittua lähestymiskieltoa.

Kuvio 2: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2021-30.9.2022

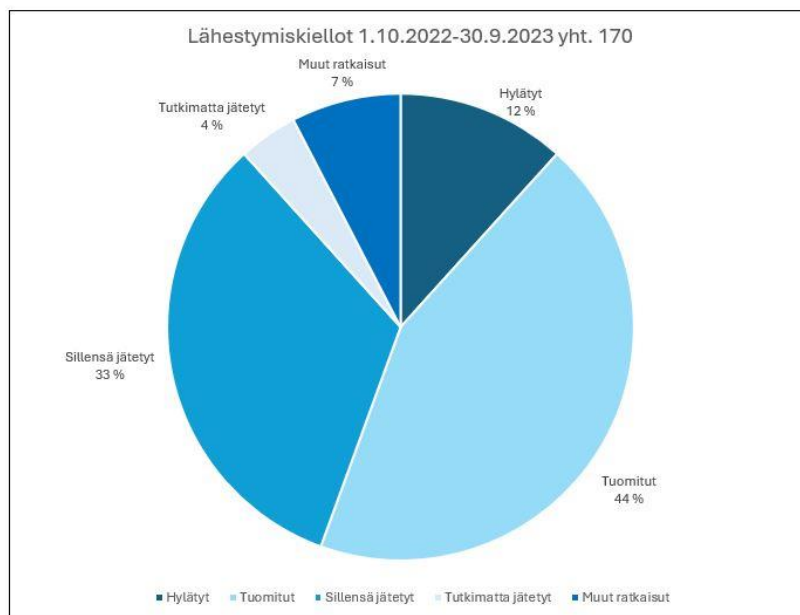
5.2 Lähestymiskiellot aikavälillä 1.10.2022- 31.9.2023

Aikavälillä 1.10.2022- 31.9.2023 lähestymiskieltohakemuksia saapui vireille Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen 170 hakemusta. Kuten kuviosta 3 voi huomata, lähestymiskieltohakemusten ratkaisut eivät ole jakaantuneet yksiselitteisesti. Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden vuoden 2023 toimintakertomuksesta käy ilmi, että rikosasioita saapui vireille huomattavasti odotettua enemmän (Toimintakertomus 2023).

Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa tuomittiin tarkasteltavalla aikavälillä 75 lähestymiskieltoa. Tämä määrä vastasi 44 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Huomioiden yleisesti kasvava rikollisuus ja esimerkiksi lähisuhdeväkivalta on yllättävää, ettei tuomittujen lähestymiskieltojen määrä ollut suurempi.

Hylättyjen lähestymiskieltojen määrä tarkasteltavalla aikavälillä oli 20 hakemusta. Tämä määrä vastasi 12 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Tuomittujen ja hylättyjen lähestymiskieltojen määrää verrattaessa ilmenee sama tilanne kuin tilastossa 1. Tuomittuja ja hylättyjä ratkaisuja on yhteensä 75 eli määrä on huomattavan pieni kokonaismäärään verrattaessa.

Sillensä jätettyjen lähestymiskieltohakemusten määrä tarkasteltavalla aikavälillä oli 56 hakemusta. Tämä määrä vastasi 33 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Tutkimatta jätettyjen lähestymiskieltojen määrä oli 7 hakemusta ja tämä määrä vastasi 4 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Tilastoiden 1 ja 2 osalta on todettavissa sama huomio myös sillensä jätettyjen lähestymiskieltojen osalta. Tilastossa 2 muiden ratkaisujen määrä oli 13 hakemusta ja tämä määrä vastasi 7 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Tämä osoittaa, että osa tapauksista käsiteltiin esimerkiksi osana muuta rikosprosessia tai muulla poikkeuksellisella tavalla.

Kuvio 3: Lähestymiskiellojen määrä 1.10.2022-30.9.2023

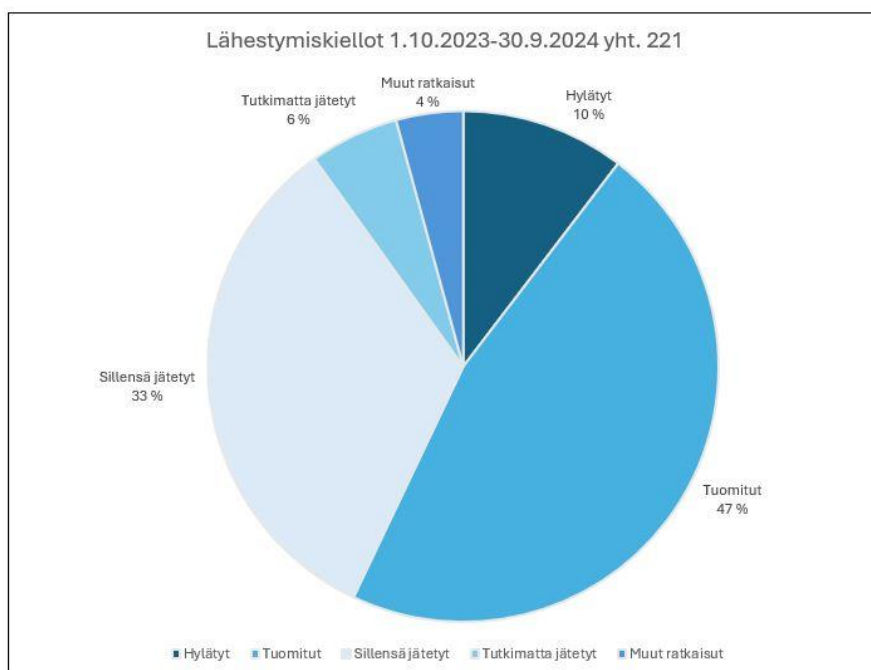
5.3 Lähestymiskiellot aikavälillä 1.10.2023-31.9.2024

Tilasto 3 tarkastelee aikaväliä, jolloin lakimuutos on ollut voimassa vuoden ajan. Aikavälillä 1.10.2023-31.9.2024 lähestymiskiellohakemuksia saapui vireille Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen 221 hakemusta. Opinnäytetyön tekoai-kaan vuoden 2024 osalta ei ole vielä saatavilla toimintakertomusta, jonka ei ole tietoa, mikä on vireille saapuneiden rikosasioiden tilanne. Voidaan kuitenkin olettaa, että kasvu on pysynyt lähes samana kuin edeltävänä vuonna.

Kuvioon 4 on eritelty annetut ratkaisut ja kuviosta voidaan todeta, että tuomittujen lähestymiskiellojen määrä on lähes puolet kokonaismäärästä. Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa tuomittiin tarkasteltavalla aikavälillä 99 lähestymiskieltoa. Tuomittujen lähestymiskiellojen määrä vastasi 47 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä.

Hylättyjen lähestymiskiellohakemusten määrä tarkasteltavalla aikavälillä oli 22 hakemusta. Tämä määrä vastasi 10 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Tuomittujen ja hylättyjen lähestymiskiellojen määrä on alle puolet kokonaismäärästä, 100 hakemusta. Tilaston 3 osalta on huomattavissa sama tilanne kuin tilastoissa 1 ja 2. Sillensä jätettyjen lähestymiskiellojen

määrä on huomattavan suuri. Lähestymiskieltoja jätettiin sillensä 70 hakemusta. Tämä määrä vastasi 33 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Tutkimatta jätettyjen lähestymiskieltohakemusten määrä tarkasteltavalla aikavälillä oli 12 hakemusta. Tämä määrä vastasi 6 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä. Sillensä jätettyjen ja tutkimatta jätettyjen lähestymiskieltojen yhteismäärä oli 82 hakemusta. Muita ratkaisuja annettiin 9 hakemuksen osalta. Tämä määrä vastasi 4 prosenttia vireille tulleiden hakemusten kokonaismäärästä.

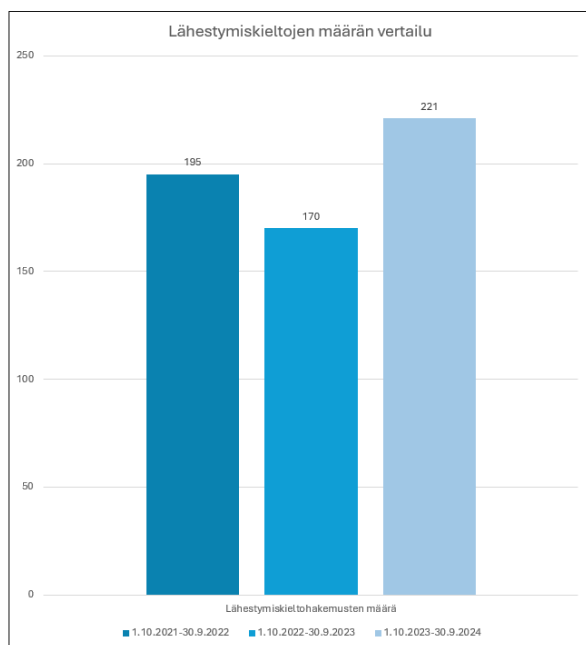

Kuvio 4: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2023-30.9.2024

5.4 Annetut ratkaisut ja niiden selitteet

Taulukossa 5 on kuvattu vireille tulleiden lähestymiskieltojen määrä jokaisena tarkasteltavana aikavälinä. Hakemusten kokonaismäärä kasvoi selvästi lakimuutoksen voimaantulon jälkeen. Vuosina 2021–2022 hakemuksia oli 195, seuraavana vuonna määrä hieman laski 170:een, mutta nousi uudelleen lakimuutoksen jälkeen 221:een. Tämä viittaa siihen, että muutoksen myötä yhä useampi on hakenut lähestymiskieltoa, mahdollisesti tiedon lisääntymisen, prosessin selkiytymisen tai kynnyksen madaltumisen vuoksi. Ensimmäisen vuoden ja toisen vuoden lukuja tarkasteltaessa on nähtävissä, että lähestymiskieltojen määrä on laskenut. Toisen ja viimeisen vuoden eli lakimuutoksen

aikaan on päinvastaisesti nähtävissä selkeä määrän kasvu. Tätä voidaan tarkastella kuukausi kohtaisesti eli hakemuksia on saapunut noin 4 hakemusta enemmän kuukaudessa lakimuutoksen jälkeen.

Taulukko 5: Lähestymiskieltojen kokonaismäärä.

Erittäin merkittävä muutos nähtiin tuomittujen lähestymiskieltojen osuudessa. Taulukosta 6 on nähtävissä, että vuosina 2021–2022 tuomittiin 40 prosenttia hakemuksista, seuraavana vuonna 44 prosenttia, ja lakimuutoksen jälkeen peräti 47 prosenttia. Absoluuttisina lukuina tämä tarkoittaa 78 → 75 → 104 tuomittua kieltoa. Näin ollen lakimuutoksen voidaan ajatella lisänneen lähestymiskieltojen myöntämistä.

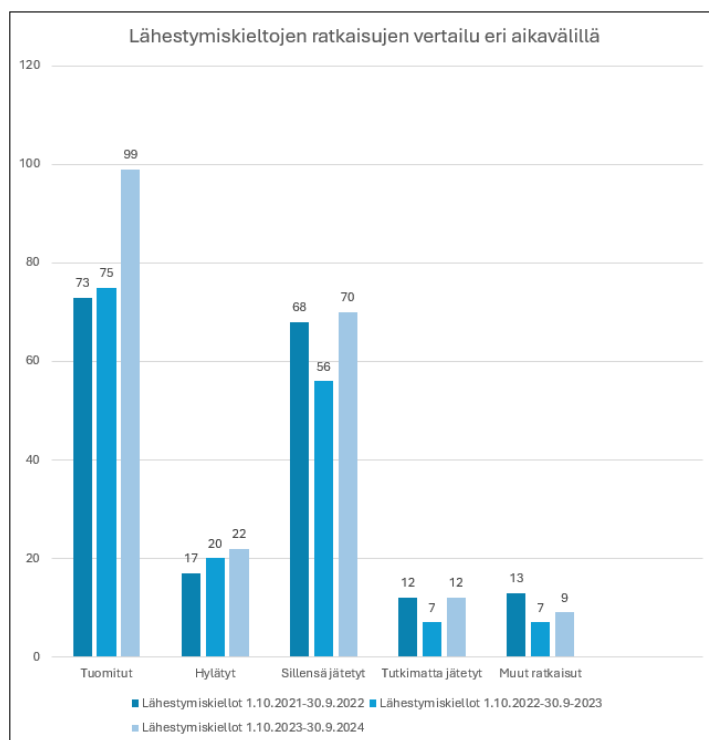
Samanaikaisesti muiden päätöskategorioiden kuten sillensä jääneiden ja tutkitta jätettyjen hakemusten osuus pysyi tasaisena tai jopa laski hieman. Hylättyjen osuus vaihteli hieman, mutta ei osoittanut selkeää kasvua tai laskua. Muut ratkaisut -kategoria puolestaan pieneni hieman lakimuutoksen jälkeen 7 prosentista 4 prosenttiin.

Ratkaisujen osalta tulee huomioida se, että vireille saapuneita lähestymiskieltohakemuksia on myös yhdistetty yhdessä käsiteltäväksi eli tällöin esimerkiksi kahdelle hakemukselle tulee vain yksi yhteinen ratkaisu. Yhdessä käsittelyyn pyritään silloin esimerkiksi, kun hakemuksissa on sama kieltoon haettava,

suojattava ja hakemukset ovat samaa kokonaisuutta. (Tieteen termipankki 2017)

Sillensä jätetyt ratkaisut ovat useimmiten niitä, missä hakija on peruuttanut hakemuksensa ennen suullista käsittelyä, ja asian käsittely ei jatku enää käräjäoikeudessa. Tämän lisäksi hakija tai tämän asiamies on voinut jättää tulematta paikalle suulliseen käsittelyyn, jolloin asia voidaan myös jättää sillensä. Sillensä jätetty ratkaisu ei poista sitä faktaa sen osalta olisiko lähestymiskiellolle tarvetta. Käräjäoikeus ei kuitenkaan ole toimivaltainen jatkamaan käsittelyä, mikäli hakija peruuttaa hakemuksen. (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa, 8 luku 8 §; Frände ym. 2017, 1418)

Tutkimatta jättämisen taustalla on lähes aina se, että käräjäoikeus on pyytänyt hakijaa täydentämään hakemustaan tiettyjen seikkojen osalta esimerkiksi virheellisen hakemuksen täyttämisen perusteella ja hakija ei ole toimittanut täydennystä määräpäivään mennessä. Tällöin käräjäoikeus jättää hakemuksen tutkimatta. Tässä vaiheessa kieltoon haettava ei ole saanut tietoa, että häntä kohtaan on haettu lähestymiskielto ja täten ratkaisua ei lähetetä tiedoksi kieltoon haettavalle. (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa, 7 luku 4 §; Frände ym. 2017, 1416.)

Taulukko 6: Ratkaisujen vertaaminen.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Lähestymiskieltoja koskevia lakimuutoksia on tehty vain vähän viime vuosien aikana. Edellinen merkittävä muutos tapahtui vuonna 2016, jolloin otettiin käyttöön oikeudenkäyntimaksu lähestymiskieltoasioissa. Sen seurauksena lähestymiskieltojen määrässä havaittiin valtakunnallisesti jyrkkä lasku. Moni lähisuhdeväkivaltaa kokenut ei uskaltanut hakea kieltoa, koska mahdollinen rahallinen rasitus koettiin liian suureksi riskiksi. (Haapakangas, 2017.)

Opinnäytetyössäni on tarkasteltu lähestymiskieltojen määrää ainoastaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Valtakunnallisesti katsottuna lähestymiskieltojen määrä on ollut laskussa pitkään ennen vuoden 2023 lakimuutosta. (Haapakangas, 2017.) Vuonna 2024 lähestymiskieltojen määrä kasvoi valtakunnallisesti selvästi verrattuna edellisiin vuosiin, mikä käy ilmi Helsingin Sanomien (12.3.2025, Ikola) uutisesta. Helsingin poliisilaitoksen rikosylikomisario Ritva Elomaa arvioi haastattelussa, että kasvun taustalla on ennen kaikkea taloudellinen tekijä tai enemmänkin sen poistuminen.

Vuoden 2023 lopussa voimaan tullut lakimuutos, jossa lähestymiskieltohakemus säädettiin maksuttomaksi, muutti tilannetta merkittävästi. Käytännössä tämä poisti yhden suurimmista esteistä kieltojen hakemiselle ja toi oikeuden paremmin saavutettavaksi etenkin haavoittuville ryhmille. Muutos vastaa myös lainsäädännön tavoitetta turvata uhrien oikeudet ja edistää väkivallan ehkäisyä (ks. HE 143/2022; Oikeusministeriö 2023).

Näin ollen lähestymiskieltojen määrän äkillinen kasvu vuonna 2024 voidaan nähdä loogisena seurauksena siitä, että aiemmin hakematta jääneet tapaukset tulivat nyt vireille, kun taloudellinen kynnyks poistui. Helsingin Sanomien uutisen (12.3.2025, Ikola) perusteella tämä kertoo siitä, että lakimuutoksella on ollut välitön ja käytännössä mitattavissa oleva vaikutus todellisten väkivallan uhrien mahdollisuuksiin hakea suoja.

Lakimuutos 1.10.2023 toi merkittäviä muutoksia lähestymiskieltojen käsittelyyn tuomioistuimessa. Oikeudenkäyntimaksun poistuminen myös niissä tapauksissa, kun lähestymiskieltohakemus hylätään, jätetään sillensä tai tutki-

matta voidaan olettaa nostaneen Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen vireille tulleiden lähestymiskieltohakemusten määrää. Yhteenvetona voidaan todeta, että lakimuutos on todennäköisesti tehostanut lähestymiskieltojen hyväksymistä.

Opinnäytetyössä hyödynnettyjen tilastojen aikaväli on lyhyt ja tilastojen aikaväli asettaa rajoitteita lakimuutoksen vaikutusten arvioimiselle. Koska lakiuudistus astui voimaan vasta 1.10.2023, on sen jälkeistä tilastotietoa saatavilla toistaiseksi vain yhden vuoden ajalta. Mikäli tarkastelun aikaväliä olisi muututtanut, olisi tilastollista tietoa saatu hieman enemmän. Näin lyhyt tarkastelujakso ei mahdollista luotettavia johtopäätöksiä muutosten vaikutuksista eikä tilastojen perusteella voida tehdä syyseuraus päätelmiä. Tilastojen osalta ei voida tehdä johtopäätöksiä suoraan, vaikka osa valtakunnallisesti tarkastellut tilastot antavat samanlaista syyseuraus tilannetta koskien juuri lakimuutoksen aikaista aikaväliä. Erityisesti tilastojen 2 ja 3 välillä havaittu kasvu hakemusten määrässä on selkeästi nähtävissä, mutta mikäli verrataan tilastoja 1 ja 3, muutos näyttäytyy huomattavasti maltillisempänä. Tämä viittaa siihen, että yksittäisten tilastojen vertailu saattaa antaa harhaanjohtavia tuloksia, mikäli ajallista jatkumoa ei huomioida riittävästi. Tilastollinen analyysi kaipaa tuekseen pidemmän aikavälin aineistoa, jotta ilmiöiden taustalla vaikuttavat tekijät – kuten yleinen rikollisuuden kehitys tai viranomaistoiminnan aktiivisuus voidaan erottaa. Tästä syystä kolmen tilaston osalta ei voida suoraan todeta juuri lakimuutoksen olevan syy lähestymiskieltojen määrään.

Jotta lakimuutoksen vaikutuksia voitaisiin arvioida luotettavammin, olisi suositeltavaa toteuttaa vastaavanlainen tutkimus muutaman vuoden kuluttua, jolloin tilastot kattavat pidemmän tarkasteluajan ja mahdollistavat selkeämmän aikasarjallisen analyysin. Tulevaisuudessa olisi hyödyllistä tarkastella paitsi lähestymiskieltohakemusten määriä myös niiden hyväksymisprosenttia, hylkäyksiä, käsittelyaikoja ja mahdollisia muutoksia rikosilmoitusten määrässä.

Lisäksi syy-seuraussuhteen arvioinnissa olisi syytä huomioida myös rikollisuuden yleinen kehitys. Lähestymiskieltojen taustalla on usein joko tapahtunut rikos tai pelko rikoksen mahdollisuudesta, joten myös esimerkiksi perhe- ja lähi-suhdeväkivallan tilastollinen kehitys sekä poliisin rekisteröimien uhkatilantei-

den määrä tulisi ottaa jatkossa tarkempaan tarkasteluun. Näin saataisiin kattavampi kuva siitä, mikä rooli lainsäädännön muutoksilla on yksilöiden käyttäytymiseen ja oikeudellisen suojan hakemiseen.

LÄHTEET

Finlex säädöskokoelma. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2023/202#OTO>

Frände, D., Helenius, D., Hietanen-Kunwald, P., Hupli, T., Koulu, R., Lappalainen, J., Lindfors, H., Niemi, J., Rautio, J., Saranpää, T., Turunen, S., Virolainen, J. & Vuorenpää, M. 2017. Prosessioikeus. 5., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Haapakangas, K. 7.12.2017. Lähestymiskieltojen määrä on laskussa. Saatavissa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2017/lahestymiskieltojen-maara-on-laskussa> [viitattu 1.4.2025]

HE 29/2015 Hallituksen esitys eduskunnalle tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a §:n ja riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisessä tuomioistuimissa annetun lain 28§:n muuttamisesta.

HE 41/1998. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi lähestymiskiellosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_41+1998.pdf [viitattu 11.2.2025]

Ikola, V. 12.3.2025 Lakimuutos kolminkertaisti avio- ja avopuolisoiden välisten lähestymiskieltojen määrän. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/helsinki/art-2000011091256.html> [viitattu 15.4.2025]

Laki lähestymiskiellosta 898/1998.

Riku, rikosuhripäivystys. Lähestymiskielto- miten sitä haetaan ja kuin se suojaa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.riku.fi/oppaat-ja-ohjeet/lahestymiskielto/> [viitattu 15.4.2025]

Oikeusapulaki 257/2002

Oikeudenkäymiskaari 4/1734

Oikeusministeriö. Lainvalmistelun prosessiopas. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeusministerio.fi/lainvalmistelun-osaaminen> [viitattu 12.3.2025]

Oikeusministeriö tiedote 6.2.2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeusministerio.fi/-/lahestymiskiellon-sahkoinen-valvonta-kayttoon-ja-kiellon-hakemisesta-maksutonta> [viitattu 11.2.2025]

Poliisin kotisivut. Lähestymiskielto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://poliisi.fi/lahestymiskielto> [viitattu 10.2.2025]

Rikoslaki 39/1889

Siltala, Raimo. Oikeudellinen tulkintateoria. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisu, Helsinki: Lakimiesliiton Kustannus, 2004.

Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. 2008. "Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness".

Tieteen termipankki. Kumulaatio rikosprosessi. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:kumulaatio_oikeuden%C3%A4ynniss%C3%A4/laajempi_kuvaus [viitattu 1.4.2025]

Toimintakertomus 2018. Hyvinkään kärjäoikeus, Itä-Uudenmaan kärjäoikeus, Tuusulan kärjäoikeus ja Vantaan kärjäoikeus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://oikeus.fi/karajaoikeudet/ita-uudenmaankarajaoikeus/material/attachments/oikeus_karajaoikeudet_ita-uudenmaankarajaoikeus/ita-uudenmaankarajaoikeudenliitteet/Btnc4f6UL/TOIMINTAKERTOMUS_VUODELTA_2018.pdf [viitattu 1.2.2024]

Toimintakertomus 2021. Itä-Uudenmaan kärjäoikeus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tuomioistuimet.fi/material/collecti-ions/20220812104011/HlcU2dgWN/Toimintakertomus_2021.pdf [viitattu 1.4.2025]

Toimintakertomus 2022. Itä-Uudenmaan kärjäoikeus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tuomioistuimet.fi/material/collecti-ions/20230314102505/Hqr4CrOLP/Toimintakertomus_2022.pdf [viitattu 1.4.2025]

Toimintakertomus 2023. Itä-Uudenmaan kärjäoikeus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tuomioistuimet.fi/material/sites/oikeus_karajaoikeudet_ita-uudenmaankarajaoikeus/organisaatio/nravbwl17/Toimintakertomus_2023.pdf [viitattu 1.4.2025]

Tuomioistuinlaitos. 5.1.2021. Lähestymiskieltoasia kärjäoikeudessa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/asiat/rikosasiat/lahestymiskielto/lahestymiskieltoasiakarajaoikeudessa.html> [viitattu 1.4.2025]

Tuomioistuinlaitos. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tuomioistuimet.fi/karajaoikeudet/ita-uudenmaankarajaoikeus/fi/index.html> [viitattu 10.2.2025]

Tuomioistuinlaitos. 27.1.2025. Lähestymiskielto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/asiat/rikosasiat/lahestymiskielto.html> [viitattu 1.4.2025]

Tuomioistuinlaitos. 20.2.2025. Todistajana oikeudenkäynnissä. 20.2.2025. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tuomioistuimet.fi/fi/index/asiointijajulkisuus/kutsuttunaoikeudenkayntiin/todistajanaoikeudenkaynnissa.html> [viitattu 20.4.2025]

Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015.

Valli, R., Santalahti-kustannus, & PS-kustannus. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen (2., uudistettu painos.).

Vilka, H., & Santalahti-kustannus. 2025. Tutki ja kehitä (6., uudistettu painos.).

Julkaisemattomat

Tilasto 1, lähestymiskieltojen määrä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa
1.10.2021-30.9.2022

Tilasto 2 lähestymiskieltojen määrä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa
1.10.2022-30.9.2023

Tilasto 3 lähestymiskieltojen määrä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa
1.10.2023-30.9.2024

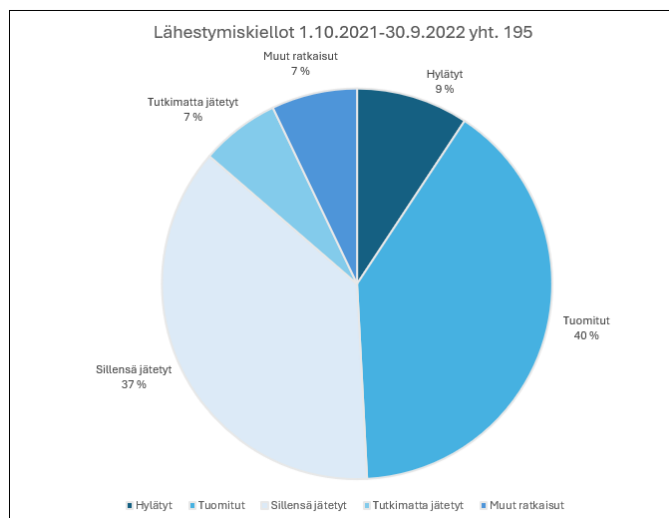
Kuvat/taulukot

Kuvio 1: Lainsäädäntö	38
Kuvio 2: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2021-30.9.2022	38
Kuvio 3: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2022-30.9.2023	39
Kuvio 4: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2023-30.9.2024	39
Taulukko 5: Lähestymiskieltojen kokonaismäärä	40
Taulukko 6: Ratkaisujen vertaaminen	40

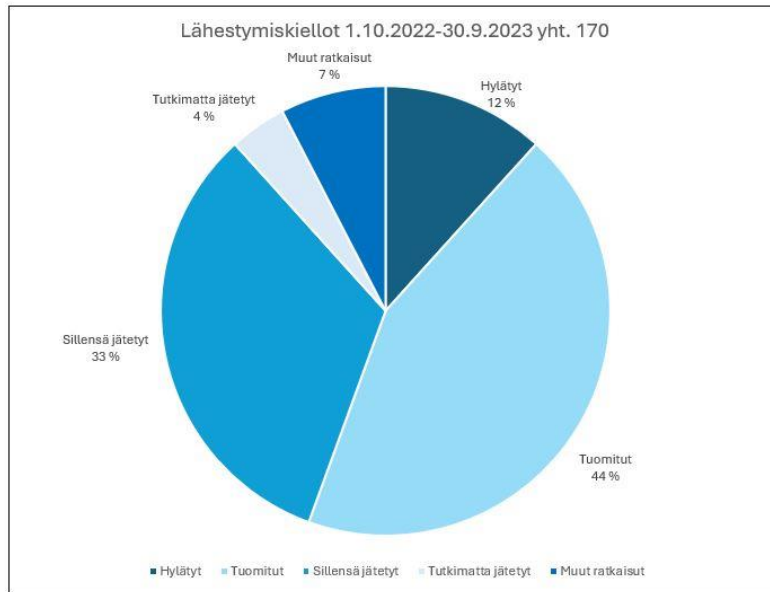
Kuvio 1: Lainvalmisteluprosessi (Oikeusministeriö)

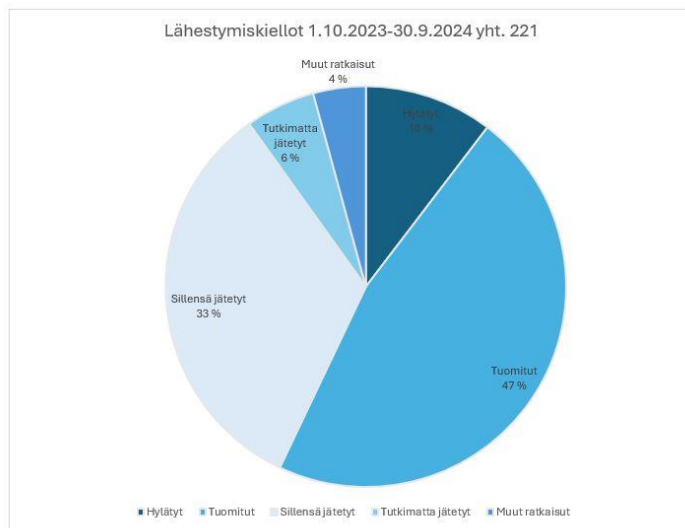
Kuvio 2: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2021-30.9.2022

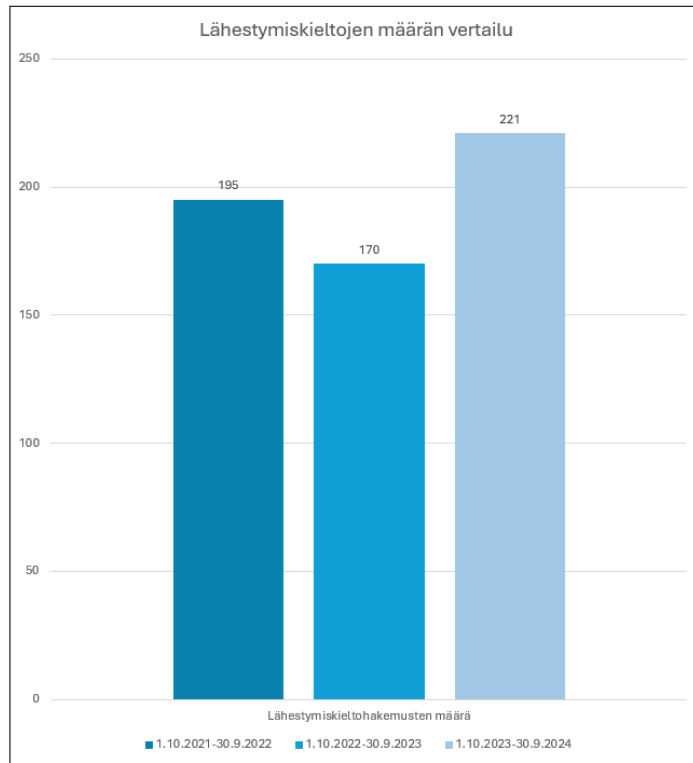
Kuvio 3: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2022-30.9.2023

Kuvio 4: Lähestymiskieltojen määrä 1.10.2023-30.9.2024

Taulukko 5: Lähestymiskieltojen kokonaismäärä

Taulukko 6: Ratkaisujen vertaaminen

